

גיליון

אשריכם ישראל

מאמרים וסיפורים אקטואליים
משיחותיו וכתביו של מגיד המישרים

הרב שמועון גוטסמן שליט"א

גיליון אלול תשפ"ג

תוכן המאמרים:

העצלן עובד כפליים - עמ' ג'

עבודת התשובה בחודש אלול

כך נזכה לשנה טובה - עמ' ז'

מאמר חיזוק בכוח התפילה של כל אחד ואחד

איגרת לחודש אלול - עמ' י"ב

מכתב מלב אל לב אל כל יהודי

קו השיחות והחיזוקים: 077-260-9134

לתרומות, לתגובות, להזמנת הרצאות ולרכישת הספרים

ניתן להתקשר: 08-9743208 \ 0527608955

ניתן לקבל את הגיליון בדוא"ל: 089743208A@gmail.com

ניתן להזמין דרשות ושיעורים

ממוה"ד שמעון גוטסמן שליט"א

מיוחד לחודש אלול ולימי חוה"מ סוכות

בטלפון 052-760-8955

העצלן עובד כפליים

העצלן עובד כפול

ועכשיו לעניינינו, כשהעצלן מגלה שמישהו נפגע ממנו הוא מתעצל לפנות ולבקש את סליחתו, וכך הפגיעה הקטנה שנבעה מאי הבנה גודלת עם הזמן לממדים גדולים, ואי הבנה מביאה לאי נעימות, ואי נעימות למחלוקת, ומחלוקת לכעס, וכעס לשנאה, ובסוף העצלן מבין שאין ברירה והוא נאלץ לעבור כעת אי נעימות גדולה מאוד ולבקש סליחה ענקית על כל התקופה הארוכה של המחלוקת, כאשר את כל זאת יכול היה לחסוך לעצמו אם רק היה ניגש בתחילה ומתנצל על האי הבנה הקטנה.

הדברים נכונים בכל ימות השנה, ובפרט בימים אלו כשכולם רוצים לבקש מחילה ולקבל קבלות לחיזוק בבין אדם לחברו ובבין אדם למקום. שווה לעשות מאמץ ולערוך חשבון נפש, לקבוע גדרים ולהתעקש עליהם, במקום להמשיך בשגרה ולגלות אחרי שנים כמה חלילה עלינו לתקן.

סיפורים קטנים על אנשים גדולים

כחיזוק בבין אדם לחברו, להיות יותר אכפתי לרגשות הזולת, מה שיזכה אותנו גם לבחינה של המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, שזוכה להמתקת הדינים, אצרף לכם סדרת סיפורים מופלאים, (עלון "לבית התורני") אותם סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א.

חתן הגיע אל הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משינאווא זצ"ל וסיפר שבשבת הקרובה תתקיים ה"עליה לתורה" שלו, ואינו יכול להשית עצות בנפשו, הואיל ואינו יכול להגות כראוי את תיבות ברכות התורה וההפטרה, ונפשו מרה עליו בגין הבושות שיהיו מנת חלקו מהמתפללים וממחותנו. אמר לו הרבי שלא ידאג והכל יבוא על

אחיי ורעיי היקרים, קראתי פעם פתגם שתפס אותי, וזה לשונו: "העצלן עובד כפול". וכמה שחשבתי יותר על זה גיליתי עד כמה הוא נכון. כשלעצלן כואבות השיניים הוא לא ממהר לקבוע תור לרופא שיניים, בסוף הכאבים גוברים והייסורים מתעצמים והוא נאלץ לרוץ לרופא לטיפול חירום, הוא גם סבל יותר וגם שילם כפול, במקום סתימה הוא נזקק לטיפול שורש ועוד... העצלן מתעצל לערוך דו"ח מסודר על הכנסות והוצאות של העסק שלו, הכל אצלו רשום "בערך", אין לו "זמן מיותר" לטפל ברשימות... אבל אחרי זמן רב הוא קולט שהכסף שלו נופל לו בין האצבעות, והוא מבין שחייבים לשחזר מתחילת התקופה את כל ההוצאות והכנסות, אבל כעת זהו פרויקט קשה פי כמה וכמה.

כשהעצלן לומד גמרא עם פירוש התוספות והם מציינים לעיין בגמרא אחרת הוא מתעצל לקום ולהוציא את הגמרא ההיא מהספרייה, הוא סומך על הזיכרון או חוש הניחוש ומנסה להתקדם בלי לפתוח את המקור. בהמשך הוא הולך ומסתבך בהבנת מהלך דברי התוספות, כי כמה דברים הוא "ניחש" בלי לעיין בפנים, וכמה דברים הוא "מרח" בלי להתאמץ להעמיק ולברר, ובסוף הוא מגיע למסקנה שהעיקר חסר מהספר, חייבים לפתוח את הגמרא ההיא ולעבור על כל התוספות מהתחלה... (מרוך הגרי"ש אלישיב זצ"ל היה אומר שהסגולה הכי טובה לזיכרון היא פשוט ללמוד טוב, ולא להתעצל אלא לברר את הנלמד כמו שצריך. כי דבר שנעשה ברור אצלך כמו שצריך תוכל לזכור אותו גם בעוד הרבה זמן.)

אינו בקיא בקריאה זו. היה זה תמוה, עד שנודע לבסוף שבבית כנסת זה מתפלל לפני התיבה יהודי אבל אשר מתקשה מאוד בקריאה מן הסידור עד שהוא מעורר בכל פעם צחוק ולעג. ועשה זאת בכדי להקל על בושתו.

יש תמונה מפורסמת של הגאון הגדול רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל כשהוא עומד על סולם ברחוב אבטליון בבני ברק ומדבר עם ילדים הנמצאים בתוך הבית בקומה הראשונה, ומאחורי התמונה הזאת מסתתר מעשה מפעים. באחד הלילות הרב הגה בביתו בלימוד התורה והנה לפתע החל לשמוע קול בכי של כמה ילדים, בתחילה אמר לעצמו שבודאי עוד מעט יתעוררו הוריהם ויטפלו בהם, אך ככל שחלף הזמן והבכי רק גבר החליט הרב לנסות לראות אם הוא יכול לעזור, הוא יצא מביתו והבין שכמה ילדים בוכים בדירה בקומה הראשונה, כשנקש על דלת ביתם אמרו לו הילדים שהדלת ננעלה על ידי ההורים אשר נסעו לחתונת בן משפחה, והם נשארו לבד וכעת הם מאוד מפוחדים. אמר הרב: אני אשמור עליכם. הוא עלה לביתו לקח עמו סולם ומספר ממתקים וירד לכיוון בית השכנים, שם הוא העמיד מחוץ לביתם את הסולם על הקיר וטיפס עליו, כעת כשהיה קרוב לילדים הוא חילק להם ממתקים והחל לספר להם סיפורים ושר להם שירים, כך במשך שעה ארוכה, הילדים שהכירוהו מהשכונה נשכבו כולם סמוך לחלון, שמעו את הסיפורים והשירים עד שנרדמו.

בשכונת שערי חסד הייתה חנות מכולת קטנה שאליה היה מגיע מידי בוקר חלב ושאר מצרכים, את החנות ניהלו זוג אנשים מבוגרים, כשאת המשלוח הטרי שהיה מונח בכל בוקר על המדרכה הסמוכה היה האיש סוחר ומכניס אל החנות. והנה ביום בהיר נפטר הבעל, האישה לא ידעה איך תסתדר עם סחיבת הארגזים בכל בוקר

מקומו בשלום. באותה שבת הגיע באופן פתאומי הרבי משינאווא לשבות בכפר שגר בו החתן וכל בני המקום התרגשו לרגל הביקור הנדיר. בקריאת התורה שימש הרבי בעצמו כ"בעל קורא" כמנהגו, ומשהגיעה שעתו של החתן לעלות לתורה ואך החל לברך את ברכות התורה בקול שבור ובהגייה שאינה נכונה, החל הרבי להתלהב בזעקו: "אוי, אוי, אוי", והחל דופק על הבימה בקול רעש גדול עד שלא היה אפשרות לקהל לשמוע את קולו של החתן, כך חזרה אותה התלהבות בשעה שבירך החתן את שאר הברכות, וכל הקהל עמדו רועדים בראותם את הרבי בוער בלבת אש, וחשבו שהנה כוונותיו הקדושות משוטטות להם כעת בשמים ממעל, ולבד מאותו חתן לא ידע אף אחד שהתלהבות זו היא ממסירותו של אותו צדיק למען לא יבוש ולא יכלם החתן.

מעשה שהיה בבית מדרשו של הרה"ק מסאטמר זצ"ל שבאמצע קריאת התורה מצאו פסול בספר תורה, הרבי החל מתעמק בבדיקת הספר תורה, והורה שיביאו לפניו ספר פלוני ושו"ת אלמוני, ורק לאחר "דרישה וחקירה" רבה אמר שאכן לכתחילה עדיף להביא ספר אחר לקרוא בו. לאחר מכן שאלוהו מקורביו הרי היה ברור שהספר פסול, ומדוע הרבי האריך כל כך בבירור וספק, ואף לא הכריע בצורה ברורה שהספר פסול? ענה להם הרבי: וכי לא ראיתם שהסופר אשר כתב את הספר הזה היה נוכח בבית המדרש? והרי אם הייתי תיכף קם ומכריו שהספר פסול מטעות סופר היה הוא בוש ונכלם, על כן הארכת בדבר שייראה כ"חומרא בלבד", ובוה חסכתי בושה מיהודי.

פעם ה"סבא מסלבודקה זצ"ל עמד לפני התיבה להתפלל תפילת מנחה, ובאמרו את הקדיש התחיל לגמגם ולהוציא מילים מקוטעות, כאילו

פלא ארע בשעה שנכנס, האדמו"ר זצ"ל רק ראה אותו ומיד בקש שימזוגו כוס שלימה של שתייה חריפה ויתנו לו. הדבר עורר את פליאת כל הנוכחים, שכן מעולם לא נתן האדמו"ר ככה לבחור, ובפרט לא בליל שבת. וכפי הנראה שמשמים גלגלו זאת בבחינת "רצון יראיו יעשה", בכדי ליישב את דעתו של הבחור, שלא יישאר בעלבוננו.

כך נזכה לאהבת ישראל

זה כבר כמה שנים שאני חוזר כל הזמן על המסר שהדרך לזכות באהבת ישראל היא על ידי שנכבד זה את זה, ובזכות הכבוד תגיע גם האהבה. ידעתי שהדברים נכונים, אך תמיד חיפשתי "אסמכתא" לזה, בשנה שעברה התכוננתי למסור שיחת חיזוק בעניין זהה ולהזכיר לציבור שבזכות שנכבד ונדון לכף זכות את הזולת כך גם ינהג איתנו השי"ת ביום הדין, ובהשגחה פרטית לקראת השיחה מצאתי את הספר "יסוד ושורש העבודה" (שער א פרקים ז-ח) שכתב כי ישנם שני מצוות מרכזיות בעבודת השם והם "ואהבת לרעך כמוך" ו"בצדק תשפוט עמיתך" שענייננו לדון לכף זכות, ונכתבו שתי מצוות אלו בפרשת קדושים ללמדך שמי שמקפיד עליהם קדוש יאמר לו. וממשיך ואומר ה"יסוד ושורש העבודה" שמצוות אלו תלויות זה בזה, שמי שלא דן את חברו לכף זכות שוב לא יזכה לאהוב אותו. והאריך בדברים כמה רצון השם יתברך שבכל מצב נדון לכף זכות את הזולת, מומלץ מאוד לעיין שם בפנים.

ולאור דברים אלו התחדש לי ביתר שאת שבעצם כל יהודי בפנימיותו אוהב את כל ישראל, שזו אהבה הטבועה בנו ורק כל הסטיגמות והזלזול בזולת הם החוצצים בינינו לבין האהבה הפנימית, וכשרק מכבדים ודנים לכף זכות שוב זוכים לחוש את אותה אהבה פנימית.

מהמדרכה לחנות, אך להפתעתה הבעיה נפתרה עוד טרם נולדה, מידי בוקר ארגזי החלב היו מונחים ממש בסמוך לכניסה של החנות. בסוף החודש כשהגיע מחלק החלב לגבות את חובו אמרה לו המוכרת: תודה רבה, אין לי מילים להודות לך על ההתחשבות בהנחת הארגזים קרוב לכניסה של החנות. אמר לה המחלק: אני לא יודע על מה את מדברת, אני כבר 28 שנים מחלק את החלב ומניח אותו בדיוק באותה המדרכה, אין לי זמן להתקרב עד החנות שלכם. התפלאה האלמנה מאוד, ולמחרת היא השכימה קום ועמדה מרחוק בשעה 5 בבוקר, והנה היא רואה שאכן המחלק מניח את הארגזים במדרכה רחוק מפתח החנות, אך לאחר מספר רגעים היא רואה את גדול הדור מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויירבך זצ"ל מגיע, ואחרי שווידא שאין איש רואהו הוא התחיל לסחוב את ארגזי החלב עד לפתח החנות. האלמנה ניגשה אליו ביראת כבוד ואמרה: כבוד הרב תודה, אבל למה הרב מטריח את עצמו כל כך? ענה הרב: מה זאת אומרת, הלא בעלך נפטר ומי אם לא אני יסחוב עבורך את החלב?

הרבי חרג ממנהגו

סיפורים אלו מזכירים לי מעשה מופלא אליו הייתי עד בעצמי. אחד מתלמידי שיחי הגיע בליל שבת קודש לבית האדמו"ר מקרעטשניף ק"ג ה"נועם ישראל" זצ"ל על מנת להשתתף בשולחן הטהור, משבא להיכנס אמרו לו הנכדים שיחיו שהאדמו"ר לא חש בטוב והשבת לא יתקיים הטיש, הלה בקש מהם שלפחות יתנו לו לשתות קצת שתייה חריפה, אך הם כמובן לא הסכימו לתת לו ובקשו שהוא יעזוב את המקום. כפי הנראה הלה קצת נפגע מכך ששלחו אותו משם. והנה שבועיים לאחר מכן הוא הגיע שוב לבית האדמו"ר זצ"ל ונכנס לשולחן הטהור, והנה דבר

מכל מקום די לו להבורא כביכול במה שרצו לשוב ויודעים שפל מדרגתם ואינם מתנאים הלילה, ועליהם נאמר (ישעיה נז, טו) "ואני אשכון את דכא ושפל רוח", שדווקא אצל שפלים ופחותים כאלה שוכן הקב"ה (מובא ב"דברי אמונים" תוא"י גיליון תתס"ז).

בס"ד חשבתי לרמוז עניין זה גם בפסוק (תהלים פא, טו) "משנאי השם יכחשו לו, ויהי עתם לעולם". משנאי השם מתכחשים לחטאים של עצמם, ואינם מודים ועוזבים, ובשל כך החטאים נשארים אצלם כל הזמן, שלא נפסק העת של החטאים לעולם.

וחשבתי בעניין זה רמז נפלא במנהג עדות המזרח, שבשעה שאומרים בסליחות "ויעבור השם על פניו ויקרא" הרי הם מכופפים את הראש, ויש בזה רמז שמי שרוצה לזכות שהשם יתנהג עימו ב"ג מידות הרחמים עליו להכניע את ראשו לפניו יתברך.

ודבר זה אף מזכיר את השפלות שבין אדם לחבירו, וכפי שאומר הרה"ק השר שלום מבעלזא זצ"ל על "ואהבת לרעך כמוך" שהאותיות הבאות אחרי 'רעך' הם 'שפל', ללמדך שרק מי שמסכים להשפיל את עצמו לזולתו יזכה לאהוב אותו באמת עכת"ד. ובדיוק כך הוא הדבר גם בבין אדם למקום, שהמשפיל את עצמו להשי"ת יזכה לחוש באהבה וחיבור אמיתי אליו יתברך.

אסיים בדבר נפלא מהרה"ק ה"נועם אלימלך" זצ"ל (פרשת תרומה) על דברי התנא רבי ישמעאל שאמר: "בשלוש עשרה מדות התורה נדרשת", בשלוש עשרה מדות של רחמים התורה נדרשת, שאי אפשר להצליח בלימוד התורה בלי להתחזק במידות הרחמים.

ומסיים היסוד"ע ואומר שמי שמקפיד על מצוות אלו יזכה שתפילתו תהיה כמו שצריך, וזה לשונו: "וזה ברור, אם אדם ירגיל את עצמו לקיים שני מצוות אלו בתמידות על מכונם ואמיתותם בכל העניינים, אז בודאי יהיה תפלתו זכה וברורה בלי שום מחשבה זרה".

לכופף את הראש

ראשית עבודת התשובה היא להודות על האמת, להכיר באפסיות האדם ובחוסר יכולתו לנצח את היצר לולי הקב"ה שעוזר לו, ולהודות ולהכיר בחטאים שלנו, כאשר עצם ההודאה על האמת מהווה כניעה וקירבה לקב"ה. שהרי עצם החטא נבע מהגאווה של האדם כנגד הקב"ה, שלא רצה האדם להתבטל לרצון השם יתברך, והגאווה הזו מרחיקה את האדם מהשם ויוצרת חומה בין החוטא לקב"ה, ואם על כל גאותן אומר הקב"ה "אין אני והוא יכולין לדור בעולם" (עי' בארחות צדיקים ש"א), כל שכן על החוטא. אך כאשר מודה על האמת הרי הוא ניכנע לקב"ה ושובר את גאותו, עד ששוב סרה המחיצה בינו לקב"ה.

ה"בית אהרן" מביא פירוש נפלא על הפסוק (תהלים סח, ה) "שירו לאלוקים זמרו שמו, סולו לרוכב בערבות", דהנה ידוע שערבות אין להם לא טעם ולא ריח, והם רומזים לפחותים שבישראל, שאין בהם לא תורה ולא מצוות, ואם כן זהו פלא שמשבח הכתוב להקב"ה שהוא "רוכב ערבות"? אלא זהו שבחו של הבורא יתברך שאינו דוחה אפילו הפחותים שבישראל בבחינת ערבות, שישקועים כל ימיהם בגשמיות ובתאוות עולם הזה. שאף כשמקבלים הרהור תשובה ורוצים לשוב לבוראם, בא היצר ומרחיקם בטענה שאחרי שחטאו כל כך שוב אין להם תשובה.

הגיליון הבא יופץ בס"ד לקראת חג הסוכות תשפ"ד הבעל"ט

כך נזכה לשנה טובה

שיזרע שם חיטים, והשוכר שינה על דעת עצמו זרע שם שעורים, והשעורים התקלקלו ביחד עם כל התבואה במדינה, יכול לטעון בעל הקרקע: "אילו זרעתה חיטי הוה מקיים בי ותגזר אומר ויקם לך" אני סיכמתי איתך על זריעת חיטים, ולכן הרביתי בתפילה בתחילת השנה ששדה החיטים שברשותי יניב תבואה טובה, ואני מאמין בכח התפילה, שאם אכן היית זורע שם חיטים, היה נעשה בחלקי נס גדול והתבואה הייתה צומחת לתפארת, אך מה אני אשם שאתה על דעת עצמך שינית מהסיכום וזרעת שם שעורים, עליהם כלל לא התפללתי?! ובלשונו של רש"י "מה שתבקש מן היוצר יעשה ואני לא בקשתי מן השמים בתחילת השנה שיצליחני בשעורים אלא בחטין". וזהו חיזוק עצום, שאפילו שמדובר בשנת בצורת, ולא ירדה באותה שנה אפילו לא טיפת גשם, על אף זאת יכול לטעון בעל הקרקע (שהוא לאו דווקא איזה "ראש ישיבה") שהוא משוכנע בכך שתפילתו יכלה לעזור! ללמדך עד כמה גדולה כוחה של תפילה בתחילת השנה. רבותי, זו הלכה פסוקה בשולחן ערוך!!! (ח"מ סי' שכב ס"ד)

ובאמת חודש אלול מוקדש בראש ובראשונה לתפילה, כמו שמשנה רבינו ע"ה הרבה בתפילה בימים אלו [ועל מה הוא הרבה בתפילה? שהקב"ה יסלח לעם ישראל]. וכתב בזוהר הקדוש (ר"פ כי תצא) הובא ב"יסוד ושורש העבודה" (ש"י פ"א) על הפסוק "ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים" – שזוהו חודש אלול, זמן לבכייה ותפילה. ומרן ה"חתם סופר" זצ"ל מביא לזה רמז ש"ירח ימים" הוא בגימטריה "שיח", ללמדך שבמשך חודש אלול יש להרבות בשיח של תפילה. עוד רמזו על הפסוק "לפנות ערב ירחץ במים" שבסוף השנה יש להרבות בדמעות של תפילה (הובא ב"שיחות התחזקות"). וכבר כתב הטור בהלכות חודש אלול (סי' תקפא): "וכל המוסיף לבקש רחמים זכות היא לו".

"מקוים אנו לפעול בתפילתנו ולהמשיך ישועות לכלל ישראל, אמנם כדי שאכן נזכה לזה יש להיזהר

ישועה בזכות התפילה

לקראת הימים הנוראים, ימים בהם עם ישראל רובו ככולו עומד בתפילה שעות ארוכות, ברצוני להתמקד הפעם בחיזוק כבודה של התפילה, ואספר לכם כמה עובדות מופלאות במיוחד מהם נלמד שככל שמכבדים יותר את התפילה כך בכוחה לפעול עבורנו ישועות. ובאמת כך הוא דרכו של עולם מי שבא ומבקש ממך טובה בשיא הרצינות והכבוד אתה מתייחס אל דבריו הרבה יותר מאשר זה שפוגש אותך "במקרה" וזורק לך איזה משפט ספק ברצינות ספק בצחוק... תאר לך שקבעת פגישה עם איזו אישיות חשובה, שר בממשלה או רופא בכיר וכדומה, כמה הפעלת לחצים עד שנקבעה הפגישה, המתנת והתכוננת לפגישה כל כך הרבה, ובסופו של דבר כשכבר נכנסת לפגישה התחלת לענות לפלאפון המצלצל, ולאחר כמה רגעים גם יצאת מהמשרד "להתאוורר", וכי יש סיכוי שככה מישהו יתייחס למשאלותיך ברצינות?! לפני שניגשים לתפילה צריכים להעמיד כמה "הנחות יסוד" שמי שזוכר את הדברים הללו לפני התפילה הרי הוא ניגש לתפילה מתוך הכנעה וביטול אמייתי להשי"ת, והוא יתברך מתייחס לתפילתו בהתאם:

א אינני יכול להסתדר לבד, אני זקוק לעזרה!

ב רק השם יתברך יכול לעזור לי!

ג השם יתברך לא חייב לי כלום!!!

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א מביא הוכחה נפלאה לכוחה של התפילה בימים אלו. שהנה נכתב במשנה (ב"מ קה): וכן נפסק בשולחן ערוך שאם אדם שכר מחברו שדה בסכום מסוים, ובאותה שנה ארעה "מכת מדינה" וכל התבואה במדינה התקלקלה, אזי השוכר פטור מלשלם דמי השכירות, שכן לא מזלו גרם לו להפסד התבואה אלא זו "מכת מדינה", והנה במקרה מסוים הדין שונה, וזאת במקרה שבעל הקרקע סיכם עם השוכר

הקב"ה ממשיך לו ישועות אשר אין מגיע לו בדין.

(דרך אמונה – חג הסוכות, מכון תיו"ט המבואר)

לאן נעלם הבורג

ביום הכיפורים יחול יום הילולת הרה"ק רבי שמעון נתן מלעלוב זצ"ל שפעל רבות לחיזוק השתיקה בשעת התפילה. אספר לכם שני סיפורים נפלאים מתוך הספר "הרבי הקדוש מלעלוב" שנכתב לזכרו. הרבי מלעלוב היה זה שעמד מאחורי השלטים "אסור לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה", ופעל רבות בעניין זה כשהכל נעשה "מאחורי הקלעים", והגם שהיה רחמן ועדין הרי כשהעז מאן דהו לדבר באמצע התפילה היה גוער בו והיה ניכר שהדבר כואב לו ביותר. הרבי תרם לציון הרשב"י ע"ה לוח דיגיטלי עם זמני היום וכו' ובו ארבע שורות של כיתוב דיגיטלי המתחלף כל הזמן. בין היתר כתוב שם על פני שלוש שורות "אסור לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה", והנה דבר פלא ארע ביום הכיפורים במלאת שנה להסתלקותו, תקלה מסתורית ארעה בלוח והוא "נתקע" ולא התחלף כשכל הכיתוב "אסור לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה" נשאר כל הזמן, וזהו ממש דבר פלא כי רק לרגע קט שלוש השורות ביחד עומדות עם אותו הכיתוב, ובדיוק ביום השנה להסתלקותו ארע הפלא הזה. ואם לא די בכך, הרי שלאחר שלוש שנים הפלא חזר על עצמו. ושוב, בדיוק באמצע יום הכיפורים...

ומעשה מופלא ארע עם תינוק שהחל לפתע להשתעל בצורה משונה, הוריו נבהלו ורצו לרופא, ומשם נשלחו למיון, במיון נערך לילד צילום ושם לחרדת ההורים התגלה בורג בתוך גופו. האב שאינו נמנה על חסידי לעלוב אך ידע מכוחו של הצדיק התקשר בשעה אחת בלילה לחסידי לעלוב וביקש שיעלו בדחיפות להר הזיתים אל ציונו של הרבי מלעלוב ויבטיחו בשמו שיותר לא ידבר במהלך כל התפילה ושמבקש בזכות זה ישועה עם הילד, הרופאים הכינו את ההורים לניתוח דחוף שיערך בבוקר, אך לפתע פתאום הבורג נמצא בטיטול...

ביותר שלא ידברו בבית המדרש בכל עת התפילה וקריאת התורה. ועל ידי שנשתוק למטה ונעצור עצמינו מלדבר, נוכל לעורר בזה ולהשתיק המקטרגים למעלה, שלא יוכלו להשטיין ח"ו על כלל ישראל. ומי שמרגיש השתוקקות לדבר ידבר דיבורים להקב"ה וישיח לבו, ועל ידי זה יוכל לפעול כל הישועות". (ד"ק תולדות אברהם יצחק ח"ג פ"ג)

סוחר המניות

סיפר הגה"צ רבי מאיר איתמר רוזנבוים שליט"א: מעשה שהיה עם יהודי הגר בעיר וויליאמסבורג, רבים מכירים אותו, וסיפור זה אינו בגדר סוד, ואפשר לראות עליו קבלתו והנהגתו דבר יום ביומו. אותו יהודי היה לפני שנים סוחר גדול במניות וכמו רוב האנשים השולחים ידם בעניינים אלו - אומרים תשעים או מאה ואחד אחוזים - הפסיד את כל ממונו, ונעשה בעל חוב גדול, ולא היה לו פרוטה לפורטה לקנות לחם לאכול ובגד ללבוש. דרכו היה לישב בביהמ"ד ולהרבות שיחה בחבורות חבורות, ובפרט שהיה אז תקופה סוערת ביותר בווייליאמסבורג, עד שכמעט ולא נמצא שני אנשים שידברו יחד ויוכלו לשמור את פיהם, וקיבל על עצמו שלא לדבר בבית המדרש, ועמד על זה בתוקף ובגבורה. לא עברו כמה חדשים, והציעו לפניו עסקה גדולה בגדר מציאה, ומשם ואילך התעשר בעושר רב מאוד, עד שכיום יש ברשותו אלפי דירות המושכרים לאחרים.

כבר הזדמן לי כמה פעמים להשתתף אצלו בשמחות שנערכו בבית המדרש, ועונה למברכים "ברוכים תהיו" כנהוג, ולא יותר, וכאשר יש לו דבר נחוץ לדבר, יוצא מבית המדרש עד לרחוב העיר, בכל שטח בית המדרש אינו מדבר, בין בשבת בין בחול, בין בשעת התפילה בין שלא בשעת התפילה. ורגיל לומר: וכי מה אתם חושבים שהתרגלתי לזה! לא ולא, בכל יום יש לי ניסיון קשה, רק אני מתגבר על יצרי מדי יום ביומו. ואשרי לאדם אשר מקבל על עצמו קבלה זו, שזוכה לדברים הרבה, שכל המוסר את נפשו לה' אפילו בקבלה קטנה לכבוד השי"ת,

בתפילה, עוד לא סיימתי לספר לו וכבר החל בסיפור הישועה שהייתה לו. וכך מספר לי, שבערב של אותו יום שהתחלנו להתחזק בתפילה, היה בשמחת אירוסין בבני ברק של קרוב משפחה, ובאמצע השמחה ניגש אליו אחד מקרוביו ואמר לו: טוב שפגשתי אותך יש לי סכום כסף ממעשרות שרציתי להעביר, והחלטתי שהפעם זה יהיה עבורך. תן לי את מספר החשבון שלך ואני אעשה לך העברה בנקאית, הוא העביר לי אלף וארבע מאות ש"ח. על זה נאמר 'כי מכבדי אכבד', מי שעושה מאמץ לכבוד השי"ת, ה' מחזיר לו".

היכן אחזה הסימנייה

מספר אחד מחשובי הקוראים שליט"א: בבית הכנסת בו אני מתפלל התעוררו כמה מראשי הקהל לחזק את ההקפדה שלא לדבר בשעת התפילה, רב הקהילה ביקש ממני להכין דברי חיזוק בעניין זה ולמסור אותם בפני הציבור. נזכרתי במעשה מיוחד שקראתי בעבר, והתכוונתי לספר אותו ברוב עם. המעשה הובא בספר הצוואה של בעל ה"שומר אמונים" זצ"ל, שם מסופר שהצדיקים רבי פנחס מקוריץ זצ"ל ורבי יעקב יוסף [המכונה רבי ייב"י] מאוסטראה זצ"ל נפגשו ודנו ביניהם מדוע מתעכבת הגאולה. רבי פנחס טען שהגאולה מתעכבת מלבא מחמת העוון הנורא של חוסר צניעות, ורבי ייב"י טען שהגאולה מתעכבת מאחר שלא נוהרים מלדבר בבית הכנסת בשעת התפילה.

החליטו ביניהם הצדיקים שייקחו חומש ויפתחו אותו באקראי, ויראו עפ"י הכתוב שם עם מי הצדק. לקחו ספר בראשית, ובמקום שפתחו נמצא כתוב בראש הדף "הכזונה יעשה את אחותנו". לכאורה הייתה מכאן הוכחה ברורה שהצדק עם רבי פנחס מקוריץ. אולם כשהסתכלו שני הצדיקים בתרגום יונתן, מצאו שכתוב שם על נושא מסוים שאינו ראוי שידובר בבתי כנסיות של ישראל. ואם כן יש כאן רמז לכך שגם דבריו של רבי ייב"י נכונים, ואף הדיבור בבתי הכנסת מעכב את הגאולה...

הודו לה' כי טוב, בספר הובאו תמונות מהצילום והבורג ופרסמו אותם לפני כמה שנים באדיבות המחבר הרב יאיר וינשטוק שליט"א.

הטלפון מקולומביה

בעלון "אור השבת" סופר כך: "אני אברך באחד הכוללים ברכסים שמתמודד כמו עוד הרבה עם קשיים בפרנסה, ומייחל כל חודש לישועה נוספת מהקב"ה, שייתן לי את האפשרות להמשיך לשקוד על דלתי התורה. לפני מספר שבועות פנה אלי ידידי, אברך כמותי שגם הוא מתמודד עם קשיים כספיים, ושאלתו בפיו, במה אפשר להתחזק בשביל שנזכה לשפע ברכה והצלחה מהשי"ת. העלינו מספר רעיונות... לאחר מספר ימים פנה אלי ידידי הנ"ל ואמר לי שראה בספר הנפלא 'מעין אברהם' של הגה"צ ר' אברהם קוך זצ"ל שמעיד שהגיעו אליו מאות סיפורים במשך השנים האחרונות של אנשים שהתחזקו בתפילה ועשו מאמץ מעבר לרגילות שלהם, וזכו לישועות מעל הטבע ברוחניות ובגשמיות, ואם כן, אומר לי ידידי בא נקבל על עצמנו להתחזק בתפילה ולהשתדל לכל הפחות להיות עומדים על מקומנו עטורים בתפילין ועטופים בטלית בזמן שבו מתחילה התפילה. וכך לאחר ששוחחנו על ענין זה החלטנו פה אחד שממחר מתחילים את החיזוק.

הישועה לא אחרה לבוא! כבר למחרת בשעות הערב של אותו היום שבו התחזקנו בתפילה קיבלתי טלפון מידידי, שפנו אליו משפחה ממדינת קולומביה שבאמריקה ומחפשים אדם שיאמר קדיש על אביהם שזה עתה הלך לעולמו, ומוכנים לשלם סכום הגון עבור כך. השתוממתי לרגע ולפתע תפסתי שבוודאי זה הגיע בזכות החיזוק בתפילה. אך הישועות לא הסתיימו. למחרת התקשר אלי קרוב משפחה מהמרכז שהייתי חייב לו סכום של אלף שבע מאות ש"ח, ואומר לי שזה עתה זכה בלוטו בסכום של כמה אלפי שקלים ומשום כך החליט לוותר לי על החוב שאני חייב לו. החלטתי לספר זאת לידידי שעשה אתי יחד את החיזוק

הסגולה לא אכזבה

בלב שבור ומרוסק, קרוע ומורתח, נכנס חסיד אל רבו, ותינה בפניו את צערו וכאבו. כבר חלפו כמה וכמה שנים מאז נישואיו, ועדיין ביתו ריק מצהלות ילדים משחקים. השנים חולפות, ההמתנה הארוכה מייסרת, ולמרות השתדלויות רבות במגוון אופנים, הישועה אינה נראית באופק... הקשיב הרבי לסיפור, ומליבו נעקרה אנחה. הוא התעטף בשרעפים, ואז נייעור וקרא: 'אם אתן לך סגולה מובטחת מצדיק מלפני כמה דורות להיושע בזרע של קיימא, התיקח אותה?' – על אתר קפץ החסיד ואמר בשמחה: 'בוודאי!' 'ובכן', אמר הרבי, 'בעל ה'תוספות יום טוב' מבטיח למי שישמור פיו ולשונו שלא לדבר בעת התפילה, כי 'זכה לראות בנים חיים וקיימים'. נראה לי שכדאי לך לאמץ את הסגולה הזו, לקבל על עצמך שתיקה מוחלטת בעת התפילה וקריאת התורה, והבטחתו של אותו גאון וצדיק תעמוד לך להיושע! מיהר החסיד וקיבל על עצמו את קבלה זו. ואכן, כפי שמספר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א בעדות אישית, לפקודת השנה זכה אותו יהודי לראות בישועת ה' באופן פלאי ובלתי מוסבר, וחבק בן בכור קטן וחייכן, לראשונה בחייו!

בעת הזו, כשספרי צדיקים ורשעים פתוחים, כדאי לזכור את דברי תיקוני הזוהר (תיקון י"ח), שספר הרשעים הוא ספרם של המשוחחים בעת התפילה, חלילה. ומידה טובה מרובה: הזוכים בימים אלו לקבל על עצמם שתיקה מוחלטת בעת התפילה, לגיון הגיבורים הדוממים בעת התפילה מתחילתה ועד סופה – אלו נחתמים בספרם של צדיקים, לחיים ארוכים וטובים, חיים של אושר ונחת. הבה נאמץ את הקבלה הזו, הבה נשמור פינו ולשונו שלא לדבר בעת התפילה, ונזכה בגמר חתימה טובה לשנה טובה ומאושרת! ("פניני פרשת השבוע", מכון תוו"ט

(המבואר)

התפילה האחרונה

עם ישראל הם מעל המזל, הטבע לא שולט בהם, כך שגם בשעה שהכל מתנהל על מי מנוחות צריך

ממשיך מיודענו ומספר: כשהכנתי את הדרשה שלי פתחתי חומש בבית הכנסת על מנת לצטט את הפסוק עם התרגום יונתן, באותו הזמן אחזו בפרשת מקץ, ובאורח פלאי הסימנייה בחומש הייתה עדיין בפרשת וישלח, ולא סתם בפרשת וישלח אלא בדיוק בדף בו מובא הפסוק "הכזונה יעשה את אחותנו"... ראיתי בזה אות וחיזוק מהשמים, להתאמץ בכל הכח לפרסם ולחזק עניין גדול זה שיכול להביא ישועה גדולה כללית ופרטית.

איך משיגים נדבות

קורא נוסף מספר לנו את סיפורו: לפני כשנה זכיתי לחתן את ביתי, ולצורך הוצאות הנישואין נאלצתי לכתת רגלי ברחבי העולם היהודי, בכל בוקר הייתי קם מוקדם ומתחיל מיד בעריכת מגבית בבתי הכנסת, בתחילה הייתי מתפלל בחופזה, ותוך כדי תפילה הייתי משוטט מבית כנסת לבית כנסת ומשטיבלך לשטיבלך, על מנת "לחטוף" כמה שיותר נדבות. באחד הימים שמתי לב לאדם נוסף שבא גם הוא לקבץ נדבות, אך הלה היה מקפיד ראשית כל להתפלל את כל התפילה בצורה מכובדת, ורק בסיומה הוא פנה לאסוף תרומות, והפלא הגדול הוא שבכל המקומות זכה אותו אחד להצלחה גדולה משלי, ותמיד סיים את היום עם הכנסות הרבה יותר גבוהות.

הבנתי שאותו יהודי זוכה לסיעתא דשמיא מיוחדת בזכות שהוא מכבד את התפילה, והקב"ה מבטיח "כי מכבדי אכבד", ולכן התחלתי גם אני להקפיד לפתוח את הבוקר בתפילה בצורה מכובדת כמו שצריך, ומאז גם אני ראיתי ברכה מרובה בס"ד. אי אפשר לתאר עד כמה מזלי השתנה לטובה, ודבר זה לימד אותי לקח לכל החיים לכבד את התפילה כמו שצריך, כי התפילה היא צינור לכל ההשפעות הטובות, ואם מכבדים את התפילה משכללים את צינור השפע. וזו ממש טעות חמורה לעשות השתדלות על חשבון התפילה, כי כיון שהתפילה עצמה היא מקור השפע, כבוד התפילה היא ההשתדלות הכי טובה!

התפילות ביותר. וסיפרתי להם שבספר "קדוש אלול" (עמ' מה) מסופר שבחודש אלול ראו אצל הגאון האדיר רבי יוסף רוזין מרוגאטשוב זצ"ל התמדה מיוחדת מאד, וכששאלוהו על כך ענה: "עיקר מגמתנו בימים אלו להתפלל ולבקש מהקב"ה על כלל ישראל. אמנם כשאנו לומדים, אנו זוכים שהקב"ה מדבר אתנו, ובימים חשובים אלו שהם כל כך גורליים, מי אינו חפץ שהקב"ה ידבר עימו".

ההמלכה שמביאה ישועות

כולם מתפללים ושואלים: אם ראש השנה הוא יום הדין מדוע משקיעים את עיקר התפילה על המלכת השם, איך מוותרים לכאורה על ההזדמנות לשנות את המצב מהשורש? מסתבר שהתשובה לכך היא שעצם המלכת השם היא שתביא לנו את הישועה הכי גדולה, שכן כאשר נזכה שאכן יידעו כולם שהשם יתברך הוא המלך, הרי כבר תיעלם ההסתרת פנים, ונזכה לרחמים גלויים. וכפי שידועה סגולתו של מרן רבי חיים מוואלוז'ין זצ"ל להתרכז במחשבה ש"אין עוד מלבדו", ומבטיח רבי חיים שמי שיתרכז במחשבה זו לא יאונה אותו כל רע! אם כן פשוט שאם נזכה שכבר יידע כל פעול שה' פעלו ויאמינו כולם שאין עוד מלבדו, עד שתהיה אמונה זו חושית ומוחשית לכולם, הלא בוודאי זה עצמו כבר סיבה להינצל מכל צרה וצוקה, והבוטח בה' חסד יסובבנו.

ומלבד זאת עצם האמונה שהכל נעשה אך ורק בהשגחתו יתברך יש בה כדי לזכות אותנו לשמחה בחלקנו בכל מצב ועניין, וזו באמת הישועה הכי גדולה. וכפי שאומרים צדיקים: "שאם נדע שאנו מעצמינו לא שוים ולא ראויים לכלום, אלא מקבלים עלינו עול מלכות שמים, על ידי זה יומשך לנו כל הישועות" (ד"ק תולדות אברהם יצחק ח"א פי"ד).

יהי רצון שנזכה לנצל את הימים הקדושים לתשובה תפילה וצדקה, ונזכה לשנה טובה ומתוקה, שנת גאולה וישועה ברוחניות ובגשמיות.

להתפלל ולבקש שזוה ימשיך הלאה, כי זה שעכשיו מיישהו עשיר זה לא אומר שגם מחר הוא יהיה כזה, ומה שמישהו כעת בריא וחזק זה כלל לא ראייה לכך שגם בעוד רגע הוא יישאר כזה. כל רגע ורגע זו השגחה חדשה משמים, כל נשימה ונשימה זה משהו חדש (עפ"י דע"ת בשלח). ונמשום כך גם בתפילה האחרונה של השנה צריך להמשיך ולהתחנן שהשם יתברך יברך את השנה הזאת, עד הרגע האחרון של השנה זקוקים להשגחתו יתברך ורחמיו המרובים.

ומעשה שהיה בעשיר אחד שלפני שהתפלל את תפילת מנחה האחרונה של השנה צחק ואמר שהוא פטור מלבקש שיברך השם את השנה הזאת, כי היא כבר מספיק מבורכת עבורו, ומה הוא כבר יכול להפסיד בשעות האחרונות של השנה?? והנה תיכף הוא התבשר שחלק גדול מרכושו נפל לטמיון בצורה נדירה ובלתי צפויה כלל רח"ל. ומשמים לימדו אותנו על ידי המעשה הזה לא להפסיק להתפלל ולבקש רחמי שמים, לשנה טובה ולישועות בכל מכל כל, יחד כל בית ישראל.

הזקן שנאבד באוטובוס

יום אחד בחודש אלול תשפ"ב הגעתי לבקר בישיבת "היכל התלמוד" – ישיבה לצעירים בקרית גת, שם סיפר לי יד"נ המשגיח הרה"ג רבי ישראל אמסלם שליט"א על יהודי אחד שהגיע לישיבה ביום ראשון בבוקר וסיפר שאביו המבוגר עלה במוצ"ש על אוטובוס קו 600 מבית שמש לירושלים, אך כנראה ירד בתחנה הלא נכונה, ומאז נעלמו עקבותיו, הוא ביקש שיקדישו את הלימוד לישועת אביו, שיגיע אליהם במהירות בריא ושלם. למחרת חזר הבן וסיפר שלא עברו עשר דקות מאז שהחלו ללמוד בישיבה לישועת אביו עד שבס"ד מצאו את האבא!

אמרתי לבני הישיבה שם שבודאי הלימוד שלהם אשר לוזה בתפילה לישועת הזקן הם שהביאו לישועתו במהרה, כי בכח עמל התורה מתקבלות

איגרת לחודש אלול

מי הכי מכיר ומבין אותך

האנשים", שנסתחרר במרוץ החיים ולא נמצא זמן לחשוב במה עלינו להשתנות, ואיך כדאי לעשות את זה בפועל. וכמו אותו אחד שהתלונן לרב שאין לו זמן לחשוב על השם כי כל הזמן הוא לומד ומתפלל...

אבל כעת הגיע הזמן לעצור את המרוץ ולהקדיש זמן קבוע בכל יום לחשבון נפש, אתה יכול לקחת דף ולרשום את ה"סדר יום" שלך, ופשוט לעבור עליו ולבדוק את איזה זמנים אפשר לנצל יותר כרצון השם יתברך, באיזה נקודות ביום כדאי להתחזק יותר בעבודת השם. ומתוך כל הדברים הצריכים חיזוק לקחת שתים שלושה נושאים מרכזיים וכעת להתחזק בהם שלב אחרי שלב, בבחינת "תפסת מועט תפסת". וללוות את החיזוקים הללו בתפילות, כמה פעמים ביום לבקש מהשם יתברך סייעתא דשמיא לדעת במה להתחזק, ולהחזיק מעמד בחיזוקים. ואף כשמגיע ניסיון לבקש עזרה משמים גם להתגברות על הניסיון וגם שלא יביאנו לידי ניסיון.

למחרת כדאי לשחזר את "סדר היום" של יום האתמול ולהתמקד בקבלות שקיבלנו, האם ועד כמה הצלחנו בהם, להודות להשי"ת על כל הצלחה ולבקש ולהתחנן שנוכה להמשיך ולהתעלות יותר. מי שמרגיל את עצמו בדבר הזה, ימצא חיים בעולם הזה, והקרן קיימת לו לעולם הבא.

העצמאי שמשלם מס

סיפר מרן הגרב"צ אבא שאול זצ"ל (אול"צ מוסר ה"א עמ' ק) מה שסיפר לו אחד שעובד בתור עצמאי ומרוויח חמש עשרה אלף לירות בחודש, ובמס הכנסה רוצים ממנו אלף וחמש מאות לירות לשנה, אמר לו הרב: זה לא הרבה, אני מכיר אדם שעובד, פקיד, שמשלם למס הכנסה ששת אלפים לירות לשנה, ובכל זאת אותו אדם חי בשלוה ובשמחה,

אחי היקר, כמוני כמוך, כולנו אוהבים לשמוע ולקרא בעיקר דיבורים מתוקים ומשמחים, ובדרך כלל קשה לנו לקבל ביקורת. אתה יודע למה כל כך קשה לנו לקבל ביקורת? כי כאשר מיישהו מעיר לי אני חש שהוא לא מבין את רגשותיי וכלל לא יודע עד כמה אני מתמודד ומנסה ומתאמץ ונופל וקם ונופל ומתנער וממשיך, אלא הוא כלל לא נושא איתי בעול, ובדרך כלל אף מזלזל בי. ואם הוא בכלל לא מבין אותי מדוע שאתייחס לטענות שלו ברצינות? ולכן אני מחשיב אותו כנודניק טורדן בעלמא. אבל באמת כאשר יבוא אלי מיישהו ודבר ראשון יכבד אותי, יעריך את כל הרצונות והכיסופים שלי, יעריך את כל המאמצים שאני עושה כנגד היצר מתוך הבנה שזה כלל לא קל לי להילחם עם הניסיונות העוברות עלי, ומתוך הערכה והערצה הוא יבוא להאיר את עיני ו"לעדכן" אותי באיזה עניין שלא שמת לי לב אליו או לא ידעתי ממנו, בוודאי שאקבל את האמת ממי שאמרה ואף אודה לו על האכפתיות.

מצאת כבר את המיישהו הזה שבאמת מבין אותך ומעריך אותך ורוצה רק בטובתך האישית? אם עדיין לא מצאת את המיישהו הזה אשמח לעשות לך הכרות איתו. אתה יודע מיהו אותו מיישהו? תתפלא לשמוע, אבל המיישהו הזה הוא לא אחר מאשר אתה בעצמך!!! כן, כן, אתה ורק אתה, אתה יודע יותר טוב מכולם עד כמה כולך מלא רצונות וכיסופים לעשות אך ורק את רצון השם יתברך, ועד כמה אתה נלחם ועושה מסירות נפש בהרבה דברים טובים. ואתה היחיד שיודע באמת הכי טוב במה עליך להתחזק. אלא מה? במשך כל ימות השנה היצר מפעיל עלי, עליך ועל כולנו מערכת טשטוש משוכללת שמטרתה היא להסיח את דעתנו מעשיית שינוי כלשהו, "תכבד העבודה על

האמת היא שזה כלל לא נכון. מה שיש לנו, אלו רק השאיפות הנובעות מאותן התחלות. אדם שהוא עקבי בעבודת ה', ממשיך ללמוד יום אחרי יום, חודש אחרי חודש, שנה אחרי שנה... סוף כל סוף זה קשה... מגיעים רגעי משבר... לכן על האדם לחפש תמיד נקודות חדשות, עבודות חדשות, תמיד נדרש ממנו התחדשות! בן תורה שבודק את עצמו ואין לו "פרויקט" שהוא עובד עליו עכשיו – אם זה ברכות בכוונה, אם זה ברכת המזון בכוונה, אם זה לעבוד על מידה מסוימת... וכו' – אם הוא אינו מתעסק באיזשהו דבר חדש שהוא התחיל לעבוד עליו – הרי שהוא לא קשור לשורש. השורש טמון באותן נקודות חדשות שאדם עובד עליהן תמיד. עלינו להשתדל תמיד לפתוח שורשים חדשים, כי זה בעצם מה שמחיה אותנו ומקשר אותנו אליו יתברך". ("נפש שמשון"-סדור התפילה עמ' קצח)

במה להתמקד

בסדר גמור, הבנתי את העניין התחלתי לעשות חשבון נפש, אבל מה לעשות שמצאתי מלא דברים הצריכים חיזוק, אמרת לי להתמקד רק בכמה דברים בודדים, וגם בהם ללכת שלב אחר שלב. איך אדע במה להתמקד? התשובה לכך היא, לחפש נושא שהחיזוק בו משפיע אווירה של חיזוק כללי, לדוגמא: ללמוד עשר דקות ברציפות בתחילת היום, זו אמנם קבלה אבל בכוחה להשפיע חיזוק בכל היום ובכל היחס אל לימוד התורה. או לדוגמא לברך ברכת אשר יצר פעם ביום מתוך הסידור במתינות ובכוונה, זה יכול להשפיע על כל הברכות ואף על כל התפילות, להתרגל לחשוב לפני שמברכים. כמו כן להאיר פנים פעם ביום למי שמבקש עזרה ולתת לו את התחושה הכי טובה שירגיש בנוח, זה יכול להשפיע על כל היחסים של בין אדם לחברו.

וכפי שמו"ר מרן המשגיח הגר"ש וולבה זללה"ה אומר: "כל עבודתנו בעשרת ימי תשובה וביום כיפור עצמו הוא למצוא קבלה להבא, ויתכן כי זוהי עיקר עבודת היום, לא המחשבה על העבר

ואילו העצמאי מתאונן ומיצר על כך, למה זה? הלא הוא מרוויח הרבה מאד וכו', אלא ההבדל הוא, שהשכיר מחשב וזוכר רק את הסכום שמגיע לו לקבל כל חודש אחרי הורדת הסכום הניתן למס הכנסה ומסכים לעבוד בסכום זה, לכן לא אכפת לו כמה הם לוקחים, אבל העצמאי כל הזמן עורך חשבונות, מנהל פנקסים, ויודע כמה הרוויח וכמה מנכים לו מהרווח ולכן קשה לו לשלם. אמר הרב זצ"ל: "להבדיל, כן העניין בעבודת השי"ת, אדם שמסתכל באופן כללי נראה לו שאין חסרון או כישלון במעשיו, אבל כשעורך חשבון על כל פרט מוצא הרבה דברים שאינו נוהג בהם כשורה, ולומד ושואל מה הדרכים כדי לתקנם. כגון – שחושב כמה שעות למדתי – שמונה, למה לא תשע, זה יכאיב לו שלא למד יותר. או שצריך ללכת לאיזה מקום, ודבר זה שנוי במחלוקת אם מותר לו ללכת או אסור, יש שמחפשים תמיד את צד ההיתר, ויש שמחפשים את צד האיסור, מהו ההבדל ביניהם, אלא זה נכספה נפשו ללמוד, וזה רוצה ליבטל, הרוצה ללמוד מחפש היתר לא ללכת, והרוצה ליבטל ימצא לעצמו היתר ללכת. וזה כלל גדול, אם מנהלים חשבונות – מרוויחים".

וכפי שאמר מרן הגר"ד פוברסקי זצ"ל: במהלך ההרגל עוברים את ה"זמנים" הספורים שלומדים בישיבה, שבוע אחר שבוע, חודש אחר חודש, שנה אחר שנה, הכול כסוס שטוף במלחמה, עובר פעם אחת ראש השנה ועוד פעם ועוד פעם ולבסוף עוזבים את הישיבה והכל כלא היה, בני תורה לכל הפחות הם הרי חייבים לחיות עם חשבון, להרגיש עצמם כסוחרים המנהלים פנקסי חשבונות לעסקיהם. (מוסר ודעת ב' רע"ט)

הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל אומר דברים נפלאים שאסור פספס: "לכל אחד יש בחיים נפילות. נפילות אלו נועדו לריענון והתחדשות תמידית בעבודת השי"ת. הבה נתבונן: כמה פעמים החלטנו להתחיל ללמוד את כל הש"ס? ולכאורה אפשר ליפול למשבר מכל ההתחלות האלה, אך

הלבינה שכבר העמדת, אבל הרחקת את עצמך מהמקום שבו נבנה בית המקדש... כל מצוה מוסיפה לבינה לבניין הבית, ולעומתה כל עבירה מרחיקה אותנו ממקום המקדש, אולם גם מי שעשה הרבה עבירות ומחמתם הוא נמצא כעת רחוק מאד ממקום המקדש, גם הוא כאשר הוא עושה מצוות הוא מוסיף לבנים לבית המקדש. ומתי הוא יזכה להיכנס לבית המקדש שלו? יש לו שתי אפשרויות, אפשרות אחת, לעשות תשובה, ובפרט אם יזכה לתשובה מאהבה שאז הזדונות יהפכו לו בעצמם לזכויות, ויגדל לו הבניין מאד... והאפשרות השנייה היא שהוא יעבור תיקון משמים, ולאחריו הוא כבר יעמוד בתוך בית המקדש. כך ששווה להתחזק ולצבור זכויות לקראת יום הדין, גם אם בסוף חוזרים אחורה.

היצר טוען שבאלול אנחנו עושים "הצגות", אך האמת היא שכל השנה אנחנו בהצגה, ומאחורינו עומד היצר ומושך בחוטים... ודווקא בחודש אלול אנחנו מפסיקים את ההצגות ומגלים את הרצון האמיתי שלנו, שכך רצוננו להתעלות כל השנה אילולי היצר הפריע.

ובאמת כשיהודי מתאמץ לגלות את הרצון האמיתי שלו והוא משקיע תפילות לזכות להתעלות ולהתחזק, אזי הוא זוכה לסייעתא דשמיא שלפחות משהו מהחיזוק הזה - איזה רושם לפחות, יישאר איתו למשך כל ימות השנה.

וכפי שאומר המבי"ט ז"ל בספרו "בית אלוקים" (שער התשובה פ"ו) וזה לשונו: "ראוי לבאר ענין התשובה ששב האדם בכל שנה ושנה וחוזר אח"כ למה שחטא, אם תועיל התשובה שעשה על העוונות הקודמים גם כי חזר אחר כך לחטוא אותם החטאים, או אם נאמר שכיון שחזר למה שחטא יראה שלא היתה נכונה ושלימה, ולא גמר בלבו לעזוב החטאים והעוונות הואיל וחזר עליהם אח"כ. ואומר כי נראה מדברי רבותינו ע"ה כי כיון שחזר האדם בתשובה מן החטאים שעשה וגמר בלבו שלא לעשותם עוד, השי"ת מעביר חטאתו

אלא דווקא המחשבה והקבלה על העתיד, להגיע לידי הסכמה בלב על מעשה והנהגה הקולעים למצבינו והמסוגלים לגדר אותנו ולהביא אותנו לידי עליה, ויהיה זה גם דבר קטן מאד - ובל תהיה עבודה זו קלה בעינינו כי הזוכה לקבוע לו גדר או מעשה קטן שיוכל לעמוד בו, מי יודע אם לא הקביל לרוח הקודש בזה!" ("מאמרי ימי הרצון" סוף מ' ערה"ו)

לא להתרגש מהנפילות הצפויות

כמה פעמים פרסמנו בחודש אלול ויכוח שלם עם היצר, שמנסה לייאש אותנו ולומר: כל שנה באלול אתה מקבל קבלות, ובסוף אחר כך הכל הולך לאיבוד... אך באמת זהו שקר מוחלט, דבר ראשון, כל רגע של חיזוק הוא "עולם מלא" גם אם בסוף נופלים. וכפי שהבאתי בס"ד בספר "בטחתי ונושעתתי": לפעמים נדמה לנו, הנה קמתי היום, הנחתי תפילין, הוספתי בזה לבינה לבניין בית המקדש, ובראתי לעצמי גם מלאך, אבל אחרי זה נכשלתי בלשון הרע, אז העבירה הזאת "מחקה" לי את המצוה, וכעת אני נמצא במצב של "אפס מול אפס", בלי חובות ובלו זכויות... ככה נדמה לנו, אבל באמת זו ממש טעות חמורה! אתם יודעים למה? כי אי אפשר לתאר כמה חשובה מצוה אחת שאנחנו עושים, כמה הקדוש ברוך הוא מתענג מכל מצוה שלנו, ואף העבירה הכי גדולה שבעולם לא יכולה למחוק מצוה! ובפרט מצוה שנעשית בדור שלנו, כמה בורא עולם מתענג מכל מעשה טוב שאנחנו עושים, אי אפשר לתאר איזה רעש נעשה בשמים מכל התאפקות קטנה שלנו, מכל מאמץ קטן שלנו. נכון, הקדוש ברוך הוא לא מוותר, ומי שלא זוכה לעשות תשובה על העוונות שעשה, הוא יצטרך לעבור תיקון, אבל אחרי שהוא יעבור את התיקון שלו הוא יתענג לעולמי עד ולנצח נצחים בזכות המצוות שקיים.

נמחיש את הדברים כך: הנחת תפילין? הוספת לבינה בבנין בית המקדש האישי שאותו אתה בונה בלב שלך, וכן בבית המקדש הכללי, אחרי זה דברת לשון הרע - לא הורדת על ידי זה את

זצ"ל מבאר שעבודת היום בראש השנה באמירת הזכרונות היא לחזק בנפשנו את הידיעה וההכרה שכל מה שעושה האדם – נעשה לפני הקב"ה וכו', וההכרה הזאת נותנת מבט חדש ואמיתי לחשיבות כל מעשה פרטי שלנו, ולכן זה הזמן להתבונן על מעשיו שבעיניו הם פעוטים – עד כמה הם רמים ונשגבים, כי כל אחד מהם מחזק את מלכות השי"ת לנצח ובונה את כסא הכבוד. (שפתי חיים - מדות ח"א עמ' תעח)

כאן המקום להוסיף: "מהיסודות של חכמת המוסר הוא הכלל, שיש לשים לב דווקא לדברים קטנים שאדם דש בעקביו, והשינוי הקטן ביותר לטובה הנו דבר גדול מאד, המבין בחכמת המוסר נוהר מאד שלא לחייב את עצמו בגדרים ומעשים גדולים שיש לו לחוש שלא יוכל לעמוד בהם, כלל הדבר: תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט תפסת". ("עלי שור ח"א עמ' צא")

ג. קבלות שהן בבחינת "זריעה" – היות ופעמים רבות מתעוררים להתחזק באופן כללי, וברור שלא ניתן לעבוד על הכל בבת אחת, ממליץ מו"ר הגר"ש וולבה זללה"ה שיקבל על עצמו להתחזק בדבר שבכוחו לגרור אצלו התחזקות בעוד הרבה דברים, ואף שכעת יקבל על עצמו להתחזק רק בעניין אחד, אותה התחזקות מהווה "זריעה" עבור עוד דברים שיצמחו מחמת זאת, ולדוגמא: הרוצה לעשות תשובה ממידותיו הרעות – יעשה ענין מתפילה, כי עי"ז ברבות הימים יגיע לכל מידה טובה, ואם על הרהורי חטאים עליו לעשות תשובה ועל תוצאות ההרהורים – יקבל על עצמו לימוד דף או שני דפים ביום אפילו בלי תוספות, וכדומה, קבלות כאלה שיש בהן זריעה לשיפור כל המעשים. ("מאמרי ימי הרצון" עמ' קעה)

אחי היקר, תודה לך על הסבלנות לקרא את המכתב הזה, יהי רצון שיהיו הדיבורים לתועלת, ונזכה להתחדשות ושמחה מתמדת בעבודת השם יתברך, כתיבה וחתימה טובה וכל טוב סלה, אמן ואמן.

בתשובה זו, ואם אחר כך חוזר לחטוא, יצר הרע הוא שפיתה אותו מחדש לחזור למה שחטא, ולא יהיו החטאים הקודמים חוזרים וניעורים אחר שנתבטלו בתשובה הקודמת". נוכל להקיש מדברי המבי"ט לעניינינו ולהבין שגם קבלה שמקבלים ולא עומדים בה לאורך ימים חשובה לפני ה', כי מה שאח"כ מתבטל מקבלתו אין זה אלא שהיצר הרע פיתה אותו וכו', ואין בזה גילוי שכלל לא גמר בלבו וכו'.

ליקוט עצות מרבתינו

אסיים בליקוט עצות מרבתינו, שנדע איזה קבלות לקבל, ובמה בעיקר להתמקד.

א. חיזוק בשלמות – פעמים רבות אנו מעדיפים לקבל על עצמנו להתחזק בדברים חדשים במקום לחזק את האיכות של מה שאנו כבר נוהגים בו, אולם משנתבונן נראה שגם כאן פועל הכלל הידוע שמה שהנטייה הטבעית אינה נמשכת לעשותו כנראה שהוא חשוב ומעולה יותר, ולכן היצר מפריע בו יותר. רבינו יונה ז"ל מבאר את המשנה באבות (פ"ב מ"ט) "איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם", וזה לשונו: "בכל המדות הטובות והישרות יש לאדם להידבק בהן, אלא זה רוצה לומר – להדבק במדה אחת להיות שלם בה, כי טוב לאדם לאחוז, באחת בשלמות, ונקל אליו להשיג ממנה את כל המידות החשובות, מהיותו בו כמה מדות ואיננו שלם באחת מהן".

בראש השנה אנו מייחלים שירבו זכויותינו כרימון, וכי יש מי שאינו מלא במצוות כרימון? הלא אף פושעי ישראל מלאים במצוות כרימון (סוף חגיגה), אלא שכולם מלאים בכמות ואנו מייחלים להיות מלאים באיכות, שכך נדרש מאתנו, שיהיו מצוותינו שלמות. ("מאמרי ימי הרצון", ועיין ב"עלי שור" ח"א מבוא

השער לשער ב')

ב. חשיבות כל מעשה – ראוי לציין שכשרוצים להתחזק חשוב שלא נוותר על הדברים שנראים לנו כפעוטים. המשגיח הגה"צ רבי חיים פרידלנדר

לע"נ

הרה"ח ר' יקותיאל דב
בן ר' יחזקאל הלוי זצ"ל
פרידמן
נלב"ע כ"ב אלול תשפ"ב

לע"נ

הר"ר יחזקאל
בן ר' יו"ט ליפא הלוי ז"ל
פרידמן
נלב"ע כ"א אלול תשנ"ה

לע"נ

ה"ה מרת פייגא רבקה ע"ה
בת ר' יו"ט ליפא הלוי ז"ל
נלב"ע י"ג אלול תשס"א

לע"נ

ה"ה מרת אידל ע"ה
בת ר' חזקיהו ז"ל
נלב"ע כ"ח שבט תשפ"ג

לע"נ

הרה"ח ר' שרגא יהודה
בן ר' חיים יעקב ז"ל
נלב"ע ו' תשרי תשס"ו

לע"נ

ה"ה מרת מרים פייגא ע"ה
בת ר' חנוך העניך ז"ל
נלב"ע ט"ז אלול תשס"ד

לעילוי נשמת

רבי יוסף בן חנינה דויאב ז"ל

לע"נ

הרה"ח ר' אברהם אריה
בן ר' מאיר שלמה פיגה ז"ל
נלב"ע ז' כסלו תשפ"ג

זכות זיכוי הרבים לטובת נשמת האדמו"ר מנדבורנה

הרה"ק רבי יעקב ישכר בער

בן הרה"ק רבי חיים מרדכי זצוקללה"ה זי"ע

נלב"ע ז' אדר תשע"ב

לזכות התורם, לברכה והצלחה וסייעתא דשמיא בכל מעשי ידיו

לרפואת מאיר בן דינה

לרפואת רחל צפורה פייגא בת ציונה צירל דבורה

לרפואת אליהו בן רחל